

מבחן בכלכלה

מועד 05/2022

לפניכם המבחן בכלכלה המועבר במסגרת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.
השאלות והתשובות במבחן נוסחו בצורה בהירה ולא תהיה אפשרות לשאול שאלות במהלך הבחינה.
יודגש, כי נבחן אשר יימצא כי פגע במשמעת יטופל בחומרה ויהיה חשוף, בין היתר, לעונש של פסילת בחינתו ומניעה מלגשת לבחינות רשות ניירות ערך בעתיד.

שימו לב!

- * במבחן שאלות "סגורות". בכל שאלה מוצעות מספר אפשרויות תשובה.
- * עגלו תשובתכם בהתאם למידת הדיוק בהן מופיעות התשובות האפשריות.
- * אין להכניס לאולם הבחינה חומרי לימוד.
- * במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם גורמים מחוץ לחדר הבחינה.
- * אין להשאיר בידיכם כל מכשיר המחובר לרשת האינטרנט מלבד המחשב איתו מתבצעת הבחינה.
- * במהלך הבחינה חל איסור על החזקת אמצעי תקשורת (לרבות טלפון נייד ושעון חכם), במצב פעיל או כבוי.

בהצלחה!

הנחיות למבחן:

-
-
-
- אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי :
  - עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.
  - עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.
  - גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.
  - המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.
  - במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת.
  - עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה- X.
  - עקומה בלתי גמישה לחלוטין (קשיחה לחלוטין) היא ניצבת (אנכית) לציר ה- X.
  - הביקוש לצריכה פרטית תלוי בהכנסה הפנויה בלבד.
  - הביקוש להשקעה נקיה תלוי בשער הריבית בלבד.
  - הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר הלאומי ובשער הריבית.
  - הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.
  - הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.
  - Yd מסמל הכנסה פנויה.
- עירוי חיצוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור.
- עירוי חיצוני שלילי הוא הקטנה בבסיס המוניטארי.
- עירוי פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.
- עירוי פנימי שלילי הוא גידול בכמות המזומן שבידי הציבור.

1. על פי התיאוריה הכלכלית, כיצד תנהג פירמה הפועלת באופן רציונלי ונמצאת בשיווי משקל?

- א. הפירמה תייצר את התפוקה המקסימלית האפשרית במגבלת הטכנולוגיה וכמות גורמי הייצור הקבועים.
- ב. הפירמה תייצר את התפוקה המקסימלית האפשרית במגבלת הטכנולוגיה וכמות גורמי הייצור הקבועים והמשתנים.
- ג. הפירמה תייצר את התפוקה המקסימלית האפשרית במגבלת הטכנולוגיה וכמות גורמי הייצור (הקבועים והמשתנים), אך רק בתנאי שיש לה רווחים.
- ד. הפירמה תייצר את התפוקה המניבה לה את הרווחים המקסימליים.
- ה. הפירמה תייצר את התפוקה המניבה לה את הרווח המקסימלי לכל יחידת מוצר.

2. צרכן מסוים נוהג לרכוש מים מינרליים. לאחרונה חלה התייקרות חדה במחיר המים המינרליים. הניחו כי זהו השינוי היחיד שקרה. אחרי מספר חודשים נוכח הצרכן לדעת כי ההוצאה החודשית שלו על מים מינרליים (בשקלים) ירדה לעומת המצב שלפני התייקרות.

מה מהבאים ניתן להסיק מעובדה זו?

- א. הצרכן אינו מתנהג באופן רציונלי.
- ב. גמישות הביקוש של צרכן זה למים מינרליים (בתחום המחירים הרלבנטי) גדולה מ-1 (בערכה המוחלט).
- ג. גמישות הביקוש של צרכן זה למים מינרליים (בתחום המחירים הרלבנטי) קטנה מ-1 (בערכה המוחלט).
- ד. גמישות הביקוש של צרכן זה למים מינרליים (בתחום המחירים הרלבנטי) היא 1 (בערכה המוחלט).
- ה. מעובדה זו לא ניתן להסיק דבר בקשר לגמישות הביקוש של צרכן זה למים מינרליים.

3. ידוע כי הביקוש למוצר כלשהו הוא גמיש (גמישות גבוהה מ-1 בערכה המוחלט).

איזה מהתנאים הבאים מתקיים לגבי מוצר זה?

- א. יש למוצר זה שימושים אלטרנטיביים רבים.
- ב. אין למוצר זה תחליפים טובים.
- ג. ההוצאה על המוצר מהווה אחוז קטן מסך הוצאות הצרכנים.
- ד. ההוצאה על המוצר אינה משתנה כאשר רמת ההכנסה עולה.
- ה. המוצר הוא מוצר חיוני.

4. להלן נתונים ביחס לנקודות הקיצוניות על גבול אפשרויות הייצור (עקומות התמורה) של שני משקים היכולים לייצר חיטה ומכוניות.

הניחו כי עקומות התמורה הן קווים ישרים.

משק א	A	B
ייצור חיטה (טון)	1,000	0
ייצור מכוניות	0	10,000

משק ב'	C	D
ייצור חיטה (טון)	10,000	0
ייצור מכוניות	0	50,000

מה ניתן להסיק מנתונים אלו?

- א. למשק ב' יש יתרון מוחלט על משק א' - גם בייצור חיטה וגם בייצור מכוניות.
- ב. למשק א' יש יתרון מוחלט על משק ב' - גם בייצור חיטה וגם בייצור מכוניות.
- ג. למשק ב' יש יתרון יחסי בייצור חיטה. לא ניתן לדעת למי משני המשקים יש יתרון מוחלט במוצר כלשהו.
- ד. למשק ב' יש יתרון יחסי בייצור חיטה וכן יש לו יתרון מוחלט בייצור חיטה וגם בייצור מכוניות.
- ה. מהנתונים שלעיל לא ניתן לדעת אם לאחד המשקים יש יתרון יחסי בייצור אחד המוצרים.

5. להלן נתונים אודות עקומת הביקוש ועקומת ההיצע בשוק האבוקדו (הניחו כי העקומות הן קווים ישרים):

מחיר לק"ג	כמות מוצעת	כמות מבוקשת
3	700	2,200
4	1,000	2,000
5	1,300	1,800
6	1,600	1,600
7	1,900	1,400
8	2,200	1,200
9	2,500	1,000
10	2,800	800

בשוק האבוקדו מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת. המגדלים התלוננו על כך שהרווחיות בענף היא מאד נמוכה בהשוואה למה שהם יכולים להרוויח במקומות אחרים, ומאחר שרוב מטעי האבוקדו נמצאים בפריפריה, החליטה הממשלה לסייע למגדלי האבוקדו. הוצע להבטיח למגדלי האבוקדו מחיר מינימום של 8 ש"ח לק"ג. כלכלני משרד החקלאות נחלקו בדעותיהם ביחס לדרך הטובה ביותר לבצע את ההבטחה.

הכלכלן אברהם הציע שהממשלה תרכוש ממגדלי האבוקדו את התפוקה במחיר 8 ש"ח לק"ג, תמכור לצרכנים במחיר זה, ואם יישארו עודפים - הם יושמדו.

הכלכלן ברוך הציע שהממשלה תבטיח למגדלים את מחיר המינימום של 8 ש"ח לק"ג באמצעות מתן סובסידיה מתאימה לכל ק"ג אבוקדו.

הכלכלן גדעון הציע לא להתערב ולתת למחיר האבוקדו להיקבע בשוק ואחר כך לתת למגדלים פיצוי של 2 ש"ח לכל ק"ג אבוקדו שיצרו.

בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- מבחינת מגדלי האבוקדו, שלוש ההצעות הן זהות.
- מבחינת הממשלה, הוצאותיה לפי הצעתו של גדעון יהיו הגבוהות ביותר.
- מגדלי האבוקדו יעדיפו את הצעתו של אברהם, אולם זוהי ההצעה שלפיה הוצאות הממשלה הן הגבוהות ביותר.
- צרכני האבוקדו יעדיפו את הצעתו של גדעון.
- מגדלי האבוקדו יהיו אדישים בין הצעתו של אברהם לבין הצעתו של ברוך, והצרכנים יעדיפו את הצעתו של ברוך, שלפיה הוצאות הממשלה הן הגבוהות ביותר.

6. במשק מייצרים מוצרי אלקטרוניקה המשמשים לצריכה מקומית וגם לייצוא. המשק הוא משק קטן בתחום מוצרי האלקטרוניקה. מוצרי האלקטרוניקה מיוצרים באמצעות מכונות ופועלים. כמות הפועלים המומחים לייצור מוצרי אלקטרוניקה היא קבועה ונדרש זמן רב להכשרת פועלים נוספים לייצור בענף זה. כתוצאה מהמשבר באוקראינה הגיעו לארץ 500 פועלים מומחים לייצור מוצרי אלקטרוניקה. פועלים אלה זהים בכישוריהם לפועלים המקומיים. היצרנים בענף זה ביקשו מהרשויות היתרי עבודה בארץ עבור 500 הפועלים הללו. כמו כן, ביקשו היצרנים סיוע בייבוא המכונות הדרושות להעסקת הפועלים הנוספים. בהתייחס לבקשות אלה הושמעו חמש הטענות הבאות.

בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- אם הבקשות ייענו בחיוב, ייצור מוצרי האלקטרוניקה יגדל, אולם מחירים יירדו, ולפיכך לא ברור האם רווחיהם של היצרנים בענף יגדלו.
- אם הבקשות ייענו בחיוב, ייצור מוצרי האלקטרוניקה יגדל, אולם תחול עלייה בשכר העבודה של הפועלים, ולפיכך לא ברור האם רווחיהם של היצרנים בענף יגדלו.
- הבקשות ייתקלו בהתנגדות מצד הפועלים המועסקים כיום בענף מוצרי האלקטרוניקה, מחשש שהפועלים הנוספים יגרמו לירידה בשכרם.
- אם יתקבלו היתרי העבודה עבור 500 הפועלים, שכרם של הפועלים בענף מוצרי האלקטרוניקה לא צריך להשתנות, כי הכמות המבוקשת והכמות המוצעת שלהם יעלו באותו גודל. מחיר מוצרי האלקטרוניקה לא צפוי לרדת מאחר שתוספת הייצור מיועדת לייצוא.
- הצרכנים המקומיים של מוצרי אלקטרוניקה עלולים להיפגע בגלל הגידול בייצוא.

7. להלן נתונים על תפוקת פירמה (בחודש) כפונקציה של מספר העובדים המועסקים בה. הפירמה פועלת בשוק של תחרות משוכללת. הניחו כי אין לפירמה הוצאות קבועות.

מספר עובדים	0	1	2	3	4	5	6
תפוקת הפירמה	0	100	150	182	200	210	215

נתון כי שכר העבודה החודשי שווה ל-1,550 ש"ח ומחיר המוצר הוא 55 ש"ח. בנוסף נתון כי ייצור כל יחידת מוצר דורש, מלבד תשומת עבודה, גם חומר גלם בכמות קבועה לכל יחידה. עלות חומר הגלם לכל יחידת מוצר היא 5 ש"ח.

בשיווי משקל, מה יהיה פידין הפירמה ומה יהיו רווחיה?

- א. פידין הפירמה יהיה 10,010 ש"ח ורווחיה יהיו 5,360 ש"ח.
- ב. פידין הפירמה יהיה 11,000 ש"ח ורווחיה יהיו 3,800 ש"ח.
- ג. פידין הפירמה יהיה 10,010 ש"ח ורווחיה יהיו 4,450 ש"ח.
- ד. פידין הפירמה יהיה 8,250 ש"ח ורווחיה יהיו 4,400 ש"ח.
- ה. פידין הפירמה יהיה 5,500 ש"ח ורווחיה יהיו 3,450 ש"ח.

8. משק יכול לייצר שני מוצרים, X ו-Y. כל אחד מן המוצרים מיוצר באמצעות גורם ייצור משתנה אחד A שיכול לייצר את שני המוצרים. ידוע כי גורם הייצור הזה מועסק במלואו.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X שווה לתפוקה השולית של A בייצור Y חלקי התפוקה השולית של A בייצור X.
- ב. ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X שווה לתפוקה השולית של A בייצור X חלקי התפוקה השולית של A בייצור Y.
- ג. ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X אינה תלויה בתפוקה השולית של A בייצור X ובייצור Y.
- ד. ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X שווה לכמות A הדרושה לייצור יחידת Y חלקי כמות A הדרושה לייצור יחידת X.
- ה. ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X בהכרח תעלה ככל שהכמות המיוצרת של X תגדל.

9. במשק 10 חלקות קרקע זהות שבהן ניתן לגדל חיטה ו-10 חלקות קרקע זהות בהן ניתן לגדל תות שדה. להלן לוח התפוקה בכל חלקה כפונקציה של מספר הפועלים העובדים בה:

ייצור חיטה בק"ג							
מספר פועלים	0	1	2	3	4	5	6
תפוקת חיטה	0	600	1,000	1,350	1,600	1,800	1,900
ייצור תות שדה בק"ג							
מספר פועלים	0	1	2	3	4	5	6
תפוקת תות שדה	0	400	750	1,000	1,200	1,350	1,450

ידוע כי מחיר ק"ג חיטה הוא 3 ש"ח ומחיר ק"ג תות הוא 4 ש"ח. במשק יש 90 פועלים זהים בכושר עבודתם והם יכולים לעבוד בכל אחד מהגידולים. הניחו כי ישנם במשק 20 בעלי קרקע, שלכל אחד חלקת קרקע אחת, ומתקיימים במשק תנאי תחרות משוכללת. השנה הגיעה הצעה ממשק שכן המעוניין לחכור חלקת קרקע לייצור חיטה למשך שנה.

מהו הסכום המינימלי שבו יהיה בעל חלקת קרקע לייצור חיטה מוכן להחכיר את חלקת הקרקע המבוקשת? (כלומר – הסכום שישאיר אותו באותו מצב בו היה לפני החכרת החלקה)

- א. 5,400 ש"ח.
- ב. 4,800 ש"ח.
- ג. 4,000 ש"ח.
- ד. 3,000 ש"ח.
- ה. 2,400 ש"ח.

10. במשק מייצרים מוצרי טקסטיל (הניחו כי קיים רק סוג אחד של מוצרי טקסטיל) וקיים גם יבוא של מוצרי טקסטיל (הניחו כי המוצרים המיובאים זהים לאלו המיוצרים בשוק המקומי). כיום חייב הייבוא במכס בגובה 100 ש"ח לכל יחידת מוצר. הניחו כי בשוק המקומי למוצרי טקסטיל קיימת תחרות משוכללת. כמו כן, הניחו כי המשק הוא משק קטן בתחום מוצרי הטקסטיל ואינו משפיע על המחיר העולמי שלהם. במסגרת המאמצים להוריד את יוקר המחיייה החליטה הממשלה להקטין את גובה המכס ל- 50 ש"ח לכל יחידת מוצר.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. מצבם של הצרכנים המקומיים השתפר והוצאותיהם על מוצרי טקסטיל ירדו בהכרח.
- ב. מצבם של הצרכנים המקומיים בהכרח השתפר, לא ידוע מה קרה להוצאותיהם על מוצרי טקסטיל ולא ידוע מה קרה להכנסות הממשלה מן המכס.
- ג. רווחי היצרנים המקומיים בהכרח ירדו והכנסות הממשלה מהמכס בהכרח עלו.
- ד. הכנסות הממשלה מהמכס ירדו ב- 50%.
- ה. אם היה ידוע כי גמישות הביקוש של הצרכנים המקומיים למוצרי טקסטיל בתחום הרלבנטי היא 1, ניתן היה להסיק בוודאות שהכנסות הממשלה מהמכס בהכרח עלו, וזאת משום שהכנסות היצרנים המקומיים בהכרח ירדו.

---

11. ידוע כי הצריכה של המשק גדולה מהתוצר הלאומי הנקי שלו, אך קטנה מהתוצר הלאומי הגולמי שלו.

בהקשר זה, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- א. ההשקעה הגולמית של המשק היא בהכרח שלילית.
- ב. ההשקעה הגולמית של המשק שווה בהכרח לגודל הפחת השנתי.
- ג. ההשקעה הנקייה של המשק היא בהכרח שלילית, גם אם המשק סגור וגם אם הוא פתוח.
- ד. ההשקעה המקומית הנקייה (השקעה נקייה במשק) היא בהכרח שלילית, גם אם המשק סגור וגם אם הוא פתוח.
- ה. המצב המתואר יתכן אך ורק במשק פתוח ואינו אפשרי במשק סגור.

---

12. להלן נתונים המתייחסים למשק פתוח: תוצר לאומי נקי: 1,030, גירעון בתקציב הממשלה: 240, יצוא: 480, צריכה פרטית: 400, יבוא: 680. מס הכנסה על פרטים: 160. אין מיסי חברות, אין סובסידיות ואין מיסי עקיפין, אין תשלומי העברה וכל רווחי הפירמות חולקו.

בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- א. ההכנסה הפנויה עמדה על 870 וההשקעה הנקייה של המשק עמדה על 230.
- ב. החיסכון האישי עמד על 630.
- ג. ההשקעה המקומית הנקייה עמדה על 910.
- ד. אילו היה נתון בנוסף, כי הממשלה גבתה גם מס חברות בסך 20, הדבר היה משנה רק את גודלה של הצריכה הציבורית.
- ה. אילו היה נתון בנוסף, כי הפירמות לא חילקו רווחים בסך 20, הדבר היה משנה רק את גודלה של ההשקעה הנקייה של המשק.

13. בדרך כלל טוענים כלכלנים שבמקרה בו מתפתחים במשק לחצים אינפלציוניים, ניתן לעצור אותם באמצעות העלאת שער הריבית. מצד שני, נשמעות טענות שישנם מקרים שבהם העלאת שער הריבית לא תעזור למתן את הלחצים האינפלציוניים.

איזה מהמקרים הבאים יכול להיות מקרה שבו העלאת שער הריבית לא תעזור למתן את הלחצים האינפלציוניים?

- א. עליות המחירים נובעות מעודף ביקוש כללי למוצרים ולשירותים.
- ב. עליות המחירים נובעות מהתייקרויות של חומרי גלם מיובאים.
- ג. המשק הוא משק פתוח, אך לא מתקיימות בו תנועות הון חופשיות.
- ד. עליות המחירים מתרכזות בענף אחד - כמו למשל דירות מגורים.
- ה. בשום מקרה לא ניתן למתן את הלחצים האינפלציוניים על ידי העלאת שער הריבית.

14. להלן פונקציות הביקוש במשק סגור:

$$C = 400 + 0.8Yd$$

$$I = 100$$

$$G = 200$$

הממשלה גובה מס בשיעור $0.25Y$
ידוע כי רמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה היא 2,000. (אין פחת).

על סמך נתונים אלה, מה מהבאים ניתן להסיק?

- א. המשק יגיע לשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
- ב. ברמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה קיים במשק פער דפלציוני בגודל 250 והמשק יהיה בשיווי משקל באבטלה ברמת תוצר של 1,750.
- ג. המשק יהיה בתעסוקה מלאה ברמת תוצר לאומי של 2,000, אולם יתקיים בו פער אינפלציוני בגודל 250.
- ד. ברמת התוצר הלאומי בה יימצא המשק יהיה גודלה של הצריכה הפרטית 1,600.
- ה. ברמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה קיים במשק פער דפלציוני בגודל 100 והמשק יהיה בשיווי משקל באבטלה ברמת תוצר של 1,750.

15. ידוע כי הציבור מחזיק בידיו סכום קבוע במזומן ובנוסף יש לו פיקדונות עו"ש בבנקים. מערכת הבנקים צריכה לשמור על יחס רזרבה מינימלי של $1/3$ על פיקדונות העו"ש המוחזקים בה. לאחרונה הונפקו מספר חברות ישראליות בבורסה האמריקאית וכתוצאה מכך גדל היצע המט"ח בישראל. על מנת למנוע את ירידת ערך הדולר (בשקלים) החליט בנק ישראל לרכוש מהציבור מטבע חוץ בשווי של שלושה מיליארד ש"ח.

אם בנק ישראל רוצה להבטיח שפעולה זו לא תשפיע על כמות הכסף במשק, איזו מהפעולות הבאות הוא צריך לבצע?

- א. לרכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך שלושה מיליארד ש"ח.
- ב. להעלות את שער הריבית.
- ג. למכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך מיליארד ש"ח.
- ד. למכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 3 מיליארד ש"ח.
- ה. למכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 9 מיליארד ש"ח.

16. ידועים הנתונים הבאים ביחס למשפחת ישראלי:

הכנסה פנויה: 8,300 ש"ח

צריכה פרטית: 10,200 ש"ח

לאור נתונים אלה, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- הנטייה השולית לצרוך של משפחת ישראלי גדולה מ-1.
- הנטייה הממוצעת לחסוך של משפחת ישראלי שלילית (קטנה מ-0).
- הנטייה השולית לחסוך של משפחת ישראלי שלילית (קטנה מ-0).
- הנטייה השולית לצרוך של משפחת ישראלי והנטייה השולית לחסוך של משפחה זו אינן מסתכמות ל-1.
- הנטייה הממוצעת לצרוך של משפחת ישראלי והנטייה הממוצעת לחסוך של משפחה זו אינן מסתכמות ל-1.

17. הניחו משק סגור המצוי בשיווי משקל באבטלה, שבו הבנק המרכזי שומר על שער ריבית קבוע. הביקוש להשקעה במשק זה אינו תלוי בגובה התוצר הלאומי. הניחו כי לכל המשפחות במשק פונקציית צריכה זהה, עם נטייה שולית לצרוך פוחתת עם עליית ההכנסה. השנה החליט שר האוצר לבצע מדיניות שתתמודד עם אי השיוויון בחלוקת ההכנסה. בהתאם למדיניות זו, המשפחות בעלות הכנסה נמוכה תקבלנה תשלומי העברה מן הממשלה. מימון ההוצאה ייעשה באמצעות מיסים גבוהים יותר שיוטלו על בעלי ההכנסות הגבוהות. סך המיסים הנוספים שצפויים להיגבות יהיה שווה לגודלם של תשלומי ההעברה. הניחו כי זה השינוי היחיד שקרה. כמו כן, הניחו שגם לאחר השינוי עדיין נשאר המשק בשיווי משקל באבטלה.

מה ניתן להניח שיקרה במשק זה?

- לא יחול במשק כל שינוי.
- התוצר הלאומי יגדל, הצריכה הפרטית תגדל וההשקעה הנקייה תקטן.
- הצריכה הפרטית והצריכה הציבורית יגדלו, ההשקעה הנקייה תקטן, לא ברור מה יקרה לתוצר הלאומי.
- התוצר הלאומי יגדל, הצריכה הפרטית תגדל, הצריכה הציבורית וההשקעה הנקייה יישארו ללא שינוי.
- התוצר הלאומי יגדל, הצריכה הפרטית והצריכה הציבורית יגדלו, ההשקעה הנקייה לא תשתנה.

18. להלן נתונים ממאזן התשלומים של המשק בשנת 2000:

פירמות פרטיות ייבאו מחו"ל סחורות בסך 32 מיליארד דולר. מחצית מסכום זה שולמה במזומן ומחציתו מומנה בהלוואות שנתקבלו מחו"ל לתקופה של 3 שנים. הממשלה קיבלה במתנה ממדינה ידידותית ציוד צבאי בסך 8 מיליארד דולר. יצוא הסחורות של המשק עמד על 50 מיליארד דולר. התמורה התקבלה במזומן באופן מיידי. יצוא השירותים של המשק עמד על 12 מיליארד דולר. התמורה התקבלה במזומן באופן מיידי. בנקים מקומיים שילמו לבנקים בחו"ל ריבית על הלוואות שלקחו בעבר. סך הריבית עמד על 4 מיליארד דולר.

פירמות מקומיות פרעו חובות לחו"ל בסך 10 מיליארד דולר.

פירמות זרות השקיעו במשק סך של 5 מיליארד דולר. הסכום הועבר במזומן.

על סמך נתונים אלה, מה יראה מאזן התשלומים לשנת 2000?

- עודף בסך 18 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים, עודף בסך 26 מיליארד דולר בחשבון השוטר ועלייה ביתרות מט"ח בסך 37 מיליארד דולר.
- עודף בסך 22 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים ועלייה ביתרות מט"ח בסך 41 מיליארד דולר.
- עודף בסך 31 מיליארד דולר בחשבון השוטר ועלייה ביתרות מט"ח בסך 42 מיליארד דולר.
- עודף בסך 26 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים ועלייה ביתרות מט"ח בסך 45 מיליארד דולר.
- עודף בסך 23 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים, עלייה ביתרות מט"ח בסך 37 מיליארד דולר.

19. להלן פונקציות הביקוש במשק פתוח בו שער החליפין של מטבע חוץ הוא קבוע וגם שער הריבית הוא קבוע:

$$\begin{array}{ll} C = 400 + 0.8 Y_d & \text{צריכה פרטית} \\ I = 200 & \text{השקעה מקומית} \\ G = 300 & \text{צריכה ציבורית} \\ T = 0.25 Y & \text{מיסים} \\ X = 150 & \text{יצוא} \\ I_m = 50 + 0.1 Y & \text{יבוא} \end{array}$$

רמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה היא 4,000. הניחו כי אין פחת. עתה מחליטה הממשלה להגדיל את הצריכה הציבורית בסך 100 מבלי לשנות את שיעורי המס.

מה יהיו הנתונים במשק לאחר הגידול בצריכה הציבורית?

- א. רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 4,000, ההשקעה הנקייה של המשק תהיה 100- (מינוס 100), החיסכון האישי יהיה 200.
- ב. רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 2,200, ההשקעה הנקייה של המשק תהיה 200, החיסכון האישי יהיה 40.
- ג. רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 2,000, החיסכון הממשלתי יהיה 100.
- ד. רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 2,200, ההשקעה הנקייה של המשק תהיה 480.
- ה. רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 2,200, החיסכון של המשק יהיה 80 והחיסכון של הממשלה יהיה 150.

20. משק סגור מצוי בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי במשק זה הביקוש להשקעה תלוי ברמת התוצר הלאומי הנקי (כלומר, הנטייה השולית להשקיע גדולה מ-0). הביקוש לכסף אינו תלוי ברמת התוצר הלאומי הנקי. הצריכה הציבורית היא גודל קבוע וגם רמת המיסים היא קבועה. כל רווחי הפירמות מחולקים. הממשלה מעוניינת להגדיל את ההשקעה ולשם כך היא מתכננת מסע הסברה לעידוד החיסכון. הניחו כי החיסכון האישי המתוכנן בכל רמת הכנסה, אכן גדל.

בשיווי המשקל החדש, מה מהבאים צפוי שיקרה במשק?

- א. עם הגידול בחיסכון המתוכנן תגדל גם ההשקעה המתוכננת, התוצר הלאומי הנקי יגדל וההשקעה של המשק תגדל אף היא.
- ב. התוצר הלאומי הנקי יקטן, רמת החיסכון של המשק לא תשתנה.
- ג. התוצר הלאומי הנקי יקטן, ההשקעה הנקייה של המשק תקטן וגם החיסכון של המשק יקטן.
- ד. התוצר הלאומי הנקי יגדל, לא ידוע מה יקרה לחיסכון של המשק.
- ה. התוצר הלאומי הנקי יקטן, לא ידוע מה יקרה לחיסכון של המשק.

תשובות נכונות:

מספר שאלה	תשובה נכונה	תוכן התשובה הנכונה
1	ד	(ד) הפירמה תייצר את התפוקה המניבה לה את הרווחים המקסימליים.
2	ב	(ב) גמישות הביקוש של צרכן זה למים מינרליים (בתחום המחירים הרלבנטי) גדולה מ-1 (בערכה המוחלט). (א) יש למוצר זה שימושים אלטרנטיביים רבים.
3	א	(א) יש למוצר זה שימושים אלטרנטיביים רבים.
4	ג	(ג) למשק ב' יש יתרון יחסי בייצור חיטה. לא ניתן לדעת למי משני המשקים יש יתרון מוחלט במוצר כלשהו.
5	ה	(ה) מגדלי האבוקדו יהיו אדישים בין הצעתו של אברהם לבין הצעתו של ברוך, והצרכנים יעדיפו את הצעתו של ברוך, שלפיה הוצאות הממשלה הן הגבוהות ביותר.
6	ד	(ד) אם יתקבלו היתרי העבודה עבור 500 הפועלים, שכרם של הפועלים בענף מוצרי האלקטרוניקה לא צריך להשתנות, כי הכמות המבוקשת והכמות המוצעת שלהם יעלו באותו גודל. מחיר מוצרי האלקטרוניקה לא צפוי לרדת מאחר שתוספת הייצור מיועדת לייצוא.
7	ג	(ג) פידיין הפירמה יהיה 10,010 ש"ח ורווחיה יהיו 4,450 ש"ח.
8	א	(א) ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור יחידה אחת של מוצר X שווה לתפוקה השולית של A בייצור Y חלקי התפוקה השולית של A בייצור X.
9	ה	(ה) 2,400 ש"ח.
10	ב	(ב) מצבם של הצרכנים המקומיים בהכרח השתפר, לא ידוע מה קרה להוצאותיהם על מוצרי טקסטיל ולא ידוע מה קרה להכנסות הממשלה מן המכס.
11	ג	(ג) ההשקעה הנקייה של המשק היא בהכרח שלילית, גם אם המשק סגור וגם אם הוא פתוח.
12	א	(א) ההכנסה הפנויה עמדה על 870 וההשקעה הנקייה של המשק עמדה על 230.
13	ב	(ב) עליות המחירים נובעות מהתייקרויות של חומרי גלם מיובאים.
14	ה	(ה) ברמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה קיים במשק פער דפלציוני בגודל 100 והמשק יהיה בשיווי משקל באבטלה ברמת תוצר של 1,750.
15	ד	(ד) למכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 3 מיליארד ש"ח.
16	ב	(ב) הנטייה הממוצעת לחסוך של משפחת ישראלי שלילית (קטנה מ-0).
17	ד	(ד) התוצר הלאומי יגדל, הצריכה הפרטית תגדל, הצריכה הציבורית וההשקעה הנקייה יישארו ללא שינוי.
18	א	(א) עודף בסך 18 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים, עודף בסך 26 מיליארד דולר בחשבון השוטר ועלייה ביתרות מט"ח בסך 37 מיליארד דולר.
19	ה	(ה) רמת התוצר הלאומי הנקי תהיה 2,200, החיסכון של המשק יהיה 80 והחיסכון של הממשלה יהיה 150.
20	ג	(ג) התוצר הלאומי הנקי יקטן, ההשקעה הנקייה של המשק תקטן וגם החיסכון של המשק יקטן.